

[Stegger Nielsen.]

Ungdomsskare. Ikke mindst gælder dette Lærerkræfterne ved denne Skoleform, der i saa mange Maader bliver noget helt for sig. Ubetinget Dygtighed, naturlige disciplinære Evner og først og fremmest en tillidsfuld, forstaaende Indstilling over for dette egenartede Elevmateriale er absolutte Forudsætninger, hvormed efter min Mening Ungdomsskolen staaar og falder. Folkeskolen om igen er ikke Vejen. Mange af disse unge er skoletrætte i 14 Aars Alderen, det er notorisk. Denne Skoleform maa bygges op paa anden Maade, saa Interessen vækkes hos de unge, det vil sige, der maa noget nyt til, skabes en naturlig Forbindelse med det praktiske Arbejde i dets forskellige Forgørelser, saa der gennem en praktisk betonet Undervisning, som det ganske godt udtrykkes i Lovforslaget, bibringes denne ufaglærte Ungdom Lyst til Arbejdet, og saaledes at den lærer Glæden over Arbejdet at kende, ikke mindst det sidste, samt faar Indsigt i Erhvervslivets Vilkaar og Samfundsforholdene i det hele, ligesom der hertil maa føjes en fornuftig Kombination med Opøvelse i de almindelige Kundskaber og Færdigheder, som enhver har Brug for, i første Linie de to Fag Dansk og Regning.

I Relation til disse almindelige Synspunkter finder jeg at nærværende Lovforslag er bygget op, samt paa Baggrund af den af Ungdomsudvalget afgivne Betænkning. Det er en Skole, som det bliver en Pligt for Kommunerne at oprette under visse Forudsætninger, men som bliver frivillig for Eleverne. Vedrørende dette sidste er som nævnt Ungdomsudvalgets Betænkning ikke fulgt, idet Kommissionen havde foreslaaet en obligatorisk Skole for de unge ufaglærte. Jeg tror, det er heldigt, man har valgt den frivillige Form. Jeg mener, det skulde være en Borgen for bedre Betingelser for Udbytte, at Eleverne møder af fri Vilje og Interesse, ikke alene rent udbyttemæssigt, men ogsaa med Hensyn til at gøre Arbejdet mere interessant for Lærerne og simplificere det disciplinære Moment betydeligt. En tvungen Ungdomsskole vilde let faa noget trægt, trist og koldt over sig, af Elever blive opfattet som et nødvendigt Onde, som man nu engang maatte forlige sig med, og hvor Mulighederne derfor paa Forhaand var stærkt reducerede; medens man under den frivillige Form med nogen Grund maa kunne forudsætte et mere aabent og modtageligt Sind hos Eleverne, der skulde give den bedste Jordbund for en god Undervisnings gode Vækst.

Man forstaaar godt Ængstelsen for det

frivillige Princip, Ængstelsen for, at der muligvis kommer for faa i denne Skole og maaske slet ikke dem, man helst skulde have fat i, saaledes som det ogsaa er nævnt af den forrige Taler, det ærede Medlem Hr. Henry Hansen. Derfor er Valget af Frivilligheden tillige med at være et godt Tilbud til Ungdommen et Ansvar, der lægges ud til Befolkningen i dens Helhed. Nu skal det vise sig, om Folk forstaaar det; den frivillige Ungdomsskole har nu faaet sin Chance, men den skal ogsaa staa sin Prøve. Den skal bruges, da dette gode Princip med Frivilligheden, som er stemmende med dansk Sindelag og Tankesæt, ellers vilde komme ud for en alvorlig Fare, som vilde blive vanskelig at afværge. Jeg gentager dog, at afgørende vil det her være, hvordan Formen bliver, og tillige Fremskaffelsen af de rigtige Lærerkræfter. Vi kan bruge et Billede: Det er ikke ligegyldigt, hvordan Bordet dækkes, hvor god Maden er eller Serveringens Beskaffenhed, men er disse Faktorer i bedste Orden, øges Appetitten baade før og under Maaltidet. Overført paa Emnet her maa man da haabe, at der kan skabes den bedste og mest formaalstjenlige Form for denne Skole, saa at dens Tilbud maa virke kaldende og dragende paa Ungdommen og gøre den Spaadom til Skamme, der siger, at ad Frivillighedens Vej naar man intet paa dette Omraade. Thi det vilde være trist og beskæmmende, om det skulde blive Tilfældet — og det vilde desuden være det bedste Argument for den obligatoriske Ungdomsskole.

Selve Lovforslagets Enkeltheder skal jeg ikke gaa dybt ind paa eller gentage. De har jo været underkastet en grundig Behandling i det andet høje Ting og i det dør nedsatte Udvalg, hvis udarbejdede og vedtagne Ændringer alle synes mig at være Forbedringer. Forpligtelsen til at oprette Skoler paahviler København, Købstæder, Landkommuner med bymæssig Bebyggelse og under visse Forudsætninger Landkommuner, nemlig saafremt 15 unge Mennesker i den angivne Alder begærer det og Skolekommissionen med et Flertal anbefaler det, men Forpligtelsen bortfalder, hvis ikke mindst 15 Elever melder sig, hvilket er en rigtig Bestemmelse. Ungdomsskoler kan ogsaa oprettes ved privat Foranstaltning. Undervisningen er efter Forslaget vederlagsfri, og det er vel rigtigt — jeg siger: vel rigtigt over for denne Kategori af unge, idet vi ved andre Ungdomsskolelove har givet Mulighed for at afkræve et Indskrivningsgebyr og under Udarbejdelsen har indsat Bestemmelser om Ydelse af et vist per-